

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:

Vår ref.: 2020/0464-13

Saksbehandler: Linn Ingebrigtsen
Saksansvarlig: Hanne Dahl Amundsen

Dato: 11.12.2024

Norsk Gjenvinning Norge AS - konkurranseloven § 24 - pålegg om opplysningsplikt vedrørende foretakssammenslutninger

Konkurransetilsynet viser til telefonsamtale med Henriette Standnes Brochmann 10. desember 2024. I samtalen orienterte Konkurransetilsynet om at det er besluttet at opplysningsplikten¹ som i dag påhviler Norsk Gjenvinning Norge AS, øvrige foretak i samme konsern, samt foretak der Norsk Gjenvinning Norge AS og/eller foretak i samme konsern har felles kontroll med ett eller flere andre foretak (heretter "Norsk Gjenvinning"), forlenges etter en fornyet vurdering. Norsk Gjenvinning vil med dette fortsatt være pålagt opplysningsplikt i medhold av konkurranseloven² § 24 vedrørende foretakssammenslutninger i avfalls- og gjenvinningsmarkedet.

Innholdet i pålegget vil utdypes nedenfor under "Nærmere om opplysningsplikten".

Bakgrunn

Konkurransetilsynet skal forby foretakssammenslutninger som i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes, jf. konkurranseloven § 16 første ledd. Begrepet "*foretakssammenslutning*" er definert i konkurranseloven § 17.

Konkurransetilsynet understreker at begrepet "*foretakssammenslutning*" ikke er begrenset til oppkjøp. Det avgjørende er om det skjer en varig overtakelse av kontroll, jf. konkurranseloven § 17. Eksempelvis kan inngåelse av langvarige leieavtaler og overtakelse av leieforhold medføre endringer av kontroll, og dermed være å anse som foretakssammenslutninger i konkurranselovens forstand.³ Endringer av kontroll kan også skje gjennom andre former for rettigheter, avtaler eller andre midler, jf. konkurranseloven § 17.

¹ Pålegg om opplysningsplikt ved foretakssammenslutninger 19. desember 2022. Se også tidligere pålegg i brev 13. desember 2013, 5. desember 2016, 17. desember 2018 og 17. desember 2020.

² Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven).

³ Kommisjonens konsoliderte jurisdiksjonsmeddelelse (2008) OJ C95/1 avsnitt 18 og Konkurransklagenemndas vedtak V05-2021 – 22. desember 2021.

Konkurranseloven § 18 første og annet ledd pålegger meldeplikt for foretakssammenslutninger dersom de involverte foretak enkeltvis har en årlig omsetning på over 100 millioner kroner, og dersom de involverte foretak har en samlet årlig omsetning på over én milliard kroner.

Konkurransetilsynet har imidlertid hjemmel til å pålegge meldeplikt for en foretakssammenslutning under terskelverdiene, dersom tilsynet har rimelig grunn til å anta at konkurransen påvirkes eller dersom andre særlige hensyn tilsier at tilsynet undersøker saken nærmere, jf. konkurranseloven § 18 tredje ledd. Et slikt pålegg kan ikke gis senere enn tre måneder etter at endelig avtale er inngått eller kontroll er ertvervet.

Videre har Konkurransetilsynet hjemmel til å pålegge opplysningsplikt *"for å kunne utføre sine gjøremål etter loven"*, jf. konkurranseloven § 24. Ifølge forarbeidene⁴ kan enhver pålegges en løpende plikt til å opplyse om endringer eller nye forhold. Opplysningsplikten gjelder alle typer saker, herunder kontroll med foretakssammenslutninger.

Konkurransetilsynet har gjort en vurdering av om det er nødvendig å forlenge perioden med opplysningsplikt for Norsk Gjenvinning. I denne vurderingen har Konkurransetilsynet spesielt sett hen til om det har vært endringer i markedet som tilsier at opplysningsplikt ikke lenger er nødvendig. Basert på en slik fornyet vurdering har Konkurransetilsynet kommet til at det fortsatt er nødvendig å innhente informasjon om foretakssammenslutninger Norsk Gjenvinning er involvert i, og som ikke er meldepliktige etter konkurranseloven § 18 første og annet ledd, for å kunne vurdere om det er aktuelt å pålegge meldeplikt etter bestemmelsens tredje ledd. I det følgende redegjøres det nærmere for hvorfor Norsk Gjenvinning pålegges en slik opplysningsplikt.

For å vurdere opplysningsplikten for Norsk Gjenvinning og eventuelle andre aktører i markedet for avfall og gjenvinning, sendte Konkurransetilsynet pålegg om å gi informasjon til de fire største aktørene i markedet.⁵ I påleggene ble aktørene bedt om å opplyse om omsetning innen avfall og gjenvinning, omsetning knyttet til innsamling og mottak av næringsavfall og antall tonn næringsavfall samlet inn/mottatt. All data ble hentet inn for årene 2021 til 2023.

Den innhentede informasjonen viser at Norsk Gjenvinning har en sterk posisjon innen avfall og gjenvinning generelt og innen segmentet innsamling og mottak av næringsavfall. Dette gjelder både nasjonalt og innen enkelte mindre geografiske områder. Norsk Gjenvinning opplyser også i årsrapporten 2023 at de er den største aktøren innen gjenvinnings- og miljøtjenester i Norge.⁶ Videre har omsetningen til Norsk Gjenvinning økt siden sist fornyelse av opplysningsplikten i 2022.⁷

Innenfor avfalls- og gjenvinningsmarkedet er det flere ulike produkt- og tjenesteområder med tilhørende og til dels ulike geografiske markeder. Det finnes en rekke mindre nisjeaktører og aktører som kun er til stede lokalt. Det er Konkurransetilsynets vurdering at enkelte av disse markedene er konsentrerte. Dette innebærer at selv en foretakssammenslutning mellom Norsk Gjenvinning og en liten aktør, i betydelig grad vil kunne hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranseloven § 16. På bakgrunn av omsetningsverdiene til de små aktørene i avfalls- og gjenvinningsmarkedet, vil foretakssammenslutninger med slike aktører ikke være meldepliktige etter konkurranseloven § 18 første og annet ledd.

Samlet sett ser det ikke ut til å ha skjedd endringer i markedet som tilsier at det er nødvendig å endre opplysningsplikten i det norske avfalls- og gjenvinningsmarkedet.

⁴ Ot.prp. nr. 6 (2003-2004) side 144 og 235, og Prop. 75 L (2012-2013) side 72.

⁵ Brev til Franzefoss AS, Norsk Gjenvinning Norge AS og Ragn-Sell AS 21. Oktober 2024. Brev til Stena Recycling AS 24. Oktober 2024.

⁶ NG Group Annual Report 2023, side 48.

⁷ Norsk Gjenvinning Norge AS Annual Report 2022, side 15 og NG Group Annual Report 2023, side 81.

For at Konkurransetilsynet fortsatt skal kunne føre et effektivt tilsyn med konkurransen i markedet, anser tilsynet det som nødvendig å pålegge Norsk Gjenvinning opplysningsplikt om foretakssammenslutninger som er unntatt meldeplikt etter konkurranseloven § 18 annet ledd.

Den lovpålagte meldeplikten etter konkurranseloven § 18 første og annet ledd berøres ikke av opplysningsplikten i foreliggende brev.

Nærmere om opplysningsplikten

Opplysningsplikten forlenges og gjelder for perioden 1. januar 2025 og frem til 31. desember 2026.

Pålegget om opplysningsplikt gjelder for samtlige foretakssammenslutninger der Norsk Gjenvinning varig overtar kontroll over eller fusjonerer med, andre foretak i det norske avfalls- og gjenvinningsmarkedet, jf. konkurranseloven § 17.

Norsk Gjenvinning plikter å opplyse om foretakssammenslutningen så snart som mulig og senest innen tre virkedager etter at endelig avtale er inngått eller kontroll er ervervet. Fristen for å inngi opplysningene løper fra det først inntrufne tidspunktet.

Opplysningsplikten innebærer at Norsk Gjenvinning skal inngi en beskrivelse av foretakssammenslutningen, herunder skal det som et minimum angis hvem som er parter og tidspunkt for inngåelse av endelig avtale, samt tidspunktet for gjennomføringen av foretakssammenslutningen.

I tilfeller hvor Konkurransetilsynet mottar opplysninger i medhold av gjeldende pålegg vil tilsynet, senest innen 15 virkedager etter at opplysningene er mottatt, varsle Norsk Gjenvinning dersom pålegg om meldeplikt etter konkurranseloven § 18 tredje ledd kan bli aktuelt.

Konkurransetilsynet anser at opplysningsplikten som pålegges ikke vil være uforholdsmessig overfor Norsk Gjenvinning.

Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at enhver plikter å gi konkurransemyndighetene de opplysningene disse myndighetene krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven, jf. konkurranseloven § 24. Et foretak som unnlater å etterkomme pålegg etter § 24 eller som oversitter frister i slike pålegg kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr, jf. konkurranseloven § 29 første ledd bokstav c. Pålegg om å gi opplysninger kan påklages innen tre dager dersom klageren mener å ikke ha plikt eller lovlig tilgang til de opplysningene som det anmodes om, jf. forvaltningsloven⁸ § 14. En eventuell klage stiles til Konkurransklagenemnda, men sendes Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at forvaltningens saksdokumenter som hovedregel er offentlige, jf. offentleglova⁹ § 2 første ledd. Konkurransetilsynet har imidlertid taushetsplikt om drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår, jf. offentleglova § 13 og forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2. Heller ikke parter i en sak vil ha krav på å gjøre seg kjent med slike opplysninger, jf. forvaltningsloven § 19. **Opplysninger dere mener skal unntas offentlighet og partsinnsyn bes merket tydelig.**

Spørsmål kan rettes til Linn Ingebrigtsen, telefon 55 59 76 41 og e-post liin@kt.no.

⁸ Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

⁹ Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

Med hilsen

Hanne Dahl Amundsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.